

Vincento Matusevičiaus portretas

Pavadinimas	Vincento Matusevičiaus portretas
Muziejus	Lietuvos dailės muziejus
Fondas	pagrindinis
Tipas	estampas
Sritys	menas
Pirminės apskaitos numeris	LDM ED 132550
Inventorinis numeris	LDM G 329
Matmenys	aukštis (lakštas) – 21,5 cm plotis (lakštas) – 16 cm aukštis (vaizdas) – 15 cm plotis (vaizdas) – 12 cm
Medžiagos	popierius
Autorius (-iai)	François Alexandre Villain Romualdas Podbereskis
Sukūrimo data	XIX a. vid.
Sukūrimo stilius ir periodas	romantizmas

Ekspionato aprašymas

Veržlaus, ekspresyvaus piešinio litografijoje vaizduojamas Vincentas Matusevičius (1801–1862) – 1831 metų sukilimo veikėjas, Trakų apskrities sukilėlių būrio vadas.

Vadovaudamas apie 150 ginkluotų valstiečių ir bajorų būriui, jis puolė Trakus ir nuginklavo Rusijos imperijos kariuomenės įgulą. Vėliau iš Trakų pasitraukė ir susijungė su Ukmergės sukilėlių vadų K. Zalusčio ir G. Oginskio būriais. Apie trijų tūkstančių sukilėlių būrys sustojo netoli Auseniškių. Išvaikyti sukilėlius buvo pavesta caro kariuomenės pulkininkui Verzilinui. Jis su 300 raitų kazokų, dvejomis pėstininkų kuopomis išžygiavo iš Trakų ir apsistojo Auseniškių dvare, priklausiusiame V. Matusevičiaus tėvui. Čia besiilsinčius rusų karius užpuolė sukilėliai. Mūšio metu virš šimto sukilėlių buvo nukauta arba sužeista, daugelis pateko į nelaisvę. Auseniškių dvaras ir kaimas buvo sudeginti. Sukilėlių vadas V. Matusevičius, palaidojęs nukautuosius, sustojo nakvoti šalia sudeginto dvaro. Sukilimui pralaimint, V. Matusevičius pasitraukė į Prūsiją, vėliau emigravo į Prancūziją. Priklausė emigrantų organizacijoms. Po amnestijos grįžo į Lietuvą (1858). Emigracijoje jis susipažino su poetu Adomu Mickevičiumi, kuriam papasakojo apie sunkų mūšį Kaugonių – Auseniškių apylinkėse. A. Mickevičių įkvėpė pasakojimas ir jis parašė šešiolikos posmų eilėraštį „Nakvynė“, skirtą atmintinai sukilėlių nakčiai po mūšio.

Aprašė Regina Urbonienė